

מִידָּ. וְעַם כָּל זֶה, כְּשֶׁלֹּא עָשָׂה
אוֹתוֹ רַק לְבֹדֵק, כְּפִתּוּחַ עֲלִיו
הַתּוֹרָה וְלֹא פְרִסְמָה אוֹתוֹ כְּמוֹ
שֶׁפְרִסֵם אֶת הָאָדָם, וְאוֹתוֹ מְזַבַּח
כְּפָרָה עֲלָיו.

בֹּא רֵא, מְזַבַּח שֶׁל בַּיִת עוֹלָמִים
הָיָה שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם עַל שְׁלֹשִׁים
וּשְׁתַּיִם אַמָּה, וְהָיָה רְמוּזָה
בְּשְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם נְתִיבוֹת פְּלִיאוֹת
חֲכָמָה, שֶׁהָרִי חֲכָמָה תַּחְתּוֹנָה
נִקְרָאת. עֲלֵה אִמָּה נְכֻסֵּ אִמָּה -
זֶהוּ יְסוּד, כְּנֶגֶד [צדיק] צְדֵק
שְׁלֹמֶעֱלָה, שֶׁהָרִי כְּמוֹ שֵׁשׁ בָּהּ
אֶת כָּל הַדְּרָגוֹת וְכֻלָּם נִרְאִים בָּהּ,
שֶׁהָרִי נִקְרָאת מֵרָאֵה.

עֲלֵה חֲמֵשׁ וְכֻסֵּ אִמָּה - זֶהוּ
סוֹבֵב, כְּנֶגֶד אוֹתָהּ דְרָגָה שְׁנֹדֵבֵק
בָּהּ, שֶׁהָיָה סוֹבֵבֵת אֶת אוֹתוֹ
הַמְּזַבַּח. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (שיר ב) וַיִּמְנוֹ
תַּחֲבֻקָנִי, שֶׁהָרִי מִיְסוּד עַד אוֹתָהּ
דְרָגָה חֲמֵשׁ דְרָגוֹת הֵן.

עֲלֵה שְׁלֹשׁ וְכֻסֵּ אִמָּה - אֵלּוּ
קְרָנוֹת, כְּנֶגֶד אוֹתָן שְׁלֹשׁ דְרָגוֹת
שֶׁרָאוּ לָהּ מֵהֵם הַתְּקָף הָעֲלִיּוֹן
וְשִׁפְעוֹ, וּמִשׁוֹם כֶּף דָּוִד שְׁנִמְשַׁח
בְּקֶרֶן, נִמְשְׁכָה מְלֻכוֹתוֹ, מִשׁוֹם
שֶׁהוּא בְּאוֹתָן קְרָנוֹת הַמְּזַבַּח,
תְּקָף הַמְּזַבַּח הָעֲלִיּוֹן.

בֹּא רֵא, אַרְבַּע קְרָנוֹת אִמָּה עַל
אִמָּה יֵשׁ בַּמְּזַבַּח, מִשׁוֹם שֶׁהָיָה
כְּסֵא דָוִד, יוֹם הַרְבִּיעִי לְתֵת לָהּ
שִׁפְעוֹ מֵאוֹתָן שְׁלֹשׁ אִמּוֹת לְאוֹתָן
אַרְבַּע קְרָנוֹת. וּכְשֶׁהָיוּ מְקַרְיָבִים
הַפְּהָנִים מֵהַצֵּד שֶׁל חֶסֶד עוֹלֵת
הַתְּמִיד אֲצֵל הַמְּזַבַּח, הָיוּ
מְקַרְיָבִים אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ הַמְּקוֹם
שֶׁנִּקְרָא מְזַבַּח (מְלֻכוֹת). וּכְשֶׁהָיוּ
עוֹשִׂים מִתְּנוֹת מִדֵּם הָעוֹלָה, הָיוּ
עוֹלִים וְהָיוּ הוֹלְכִים בְּאוֹתוֹ
הַסּוֹבֵב שֶׁהוּא הַדְּרָגָה שְׁלֵהֶם
וְחָלַק אֲבִיהֶם, וְנוֹתְנִים שְׁתֵּי
מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע כְּנֶגֶד אוֹתוֹ
מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא עוֹלָה.

וְכֶנֶד שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁל אוֹתוֹ בְּכוֹר שְׁנוּטֵל שְׁנֵי חֲלָקִים. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב

הָיָה נִתְפָּס מִידָּ. וְעַם כָּל דָּא כִּד לָא עֲבַד לִיָּה
אֲלֵא לְמַבְדֵּק, כְּסִי עֲלֵיָה אוֹרִיָּתָא וְלֹא
פְרִסְמִיָה כְּמָה דְפְרִסֵם לְאָדָם. וְהָהוּא מְדַבְּחָא
הוּא כְּפָרָה עֲלָיָה.

תָּא חֲזִי, מְזַבַּח שֶׁל בַּיִת עוֹלָמִים הוּא תְלָתִין
וּתְרִין עַל תְּלָתִין וּתְרִין אִמָּה (וְהִיא) הִיא
רְמִיזָא בְתֵרִין וּתְלָתִין נְתִיבוֹת פְּלִיאוֹת חֲכָמָה.
דְּהָא חֲכָמָה תַּתְּאָה אַקְרִי, עֲלֵה אִמָּה וְכֻסֵּ
אִמָּה, זֶהוּ יְסוּד לְקַבֵּל (צדיק) צְדֵ"ק דְלְעִילָא
דְּהָא כְּגוֹנוֹנָא דְכוּלְהוּ דְרָגִין אִית בָּהּ וְכֻלְהוּ
אִתְחַזְיִין בָּהּ דְּהָא מֵרָאֵה אַקְרִי.

עֲלֵה חֲמֵשׁ וְכֻסֵּ אִמָּה, זֶהוּ סוֹבֵב לְקַבֵּל
הֵהוּא דְרָגָא דְאִתְדַבֵּק בָּהּ דְאִיָּהוּ סוֹבֵב
לְהֵהוּא מְזַבַּח הָדָא הוּא דְכֹתִיב, (שיר השירים ב)
וַיִּמְנוֹ תַּחֲבֻקָנִי דְהָא מִיְסוּד עַד הֵהוּא דְרָגָא
חֲמֵשׁ דְרָגִין אִינוּן.

עֲלֵה שְׁלֹשׁ וְכֻסֵּ אִמָּה, אֵלּוּ קְרָנוֹת לְקַבֵּל
אִינוּן תְּלָתָא דְרָגִין דְאִתְיִין לָהּ מְנִיָּיהוּ
תְקִיפוֹ עֲלָאָה וְשִׁפְעוֹ. וּבְגִין כֶּף דָּוִד שְׁנִמְשַׁח
בְּקֶרֶן נִמְשְׁכָה מְלֻכוֹתוֹ בְּגִין דְאִיָּהוּ בְּאִינוּן
קְרָנוֹת הַמְּזַבַּח תְּקִיפוֹ דְמַדְבְּחָא עֲלָאָה.

תָּא חֲזִי, אַרְבַּע קְרָנוֹת, אִמָּה עַל אִמָּה אִית
בֵּיהּ בַּמְּזַבַּח, בְּגִין דְאִיָּהוּ כְּסֵא דָוִד יוֹם
רְבִיעֵאִי לְתֵת לָהּ שִׁפְעוֹ מֵאִינוּן שְׁלֹשׁ אִמּוֹת
לְאִינוּן אַרְבַּע קְרָנוֹת. וְכִד הוּוּ מְקַרְיָבִין כְּהִנֵּי
מִסְטָרָא דְחֶסֶד עֲלֵת הַתְּמִיד לְגַבֵּי מְזַבַּח הוּוּ
מְקַרְיָבִין לִיָּה הֵהוּא אִתְרָא דְאַקְרִי מְזַבַּח. וְכִד
הוּוּ עֲבָדִין מִתְּנוֹת מִדְּמָא דְעוֹלָה הוּוּ סְלָקִין
וְהוּוּ אֲזִלִין בְּהֵהוּא סוֹבֵב דְאִיָּהוּ דְרָגָא דִידְהוּ
וְחוֹלְקִיָה דְאִבּוּהוּן דִּיהֲבִין שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן
אַרְבַּע לְקַבֵּל הֵהוּא אִתְרָא דְאַקְרִי עוֹלָה.

וְלְקַבֵּל שְׁתֵּי מִתְּנוֹת דְהֵהוּא בּוֹכְרָא דְנִטִּיל

אהלים, רחמים ודין, ולקח אותו צדיק שני חלקים שלו. זהו שכתוב (דברי הימים-א ה) נתנה בכרתו לבני יוסף, ושני חלקים של אביו, ולקחה הכל כל הזאת, וממלא אותו מקום שנקרא ים. זהו שכתוב (קהלת א) כל הנחלים הלכים אל הים.

זה מזבח העולה היה אצלו. תשע אמות הללו כנגד תשע דרגות שיש עד הצדיק התשיעי של הכל, טוב ודאי, והיא כבגין אוצר, רחבה מלמטה וקצרה מלמעלה. זהו שכתוב (בראשית א) ויבן ה' אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה. והמזבח העליון הזה הוא אשתו של אדם שלמעלה, ולכן נקרא מזבח העולה, כמו שנאמר (יהושע א) ארון הברית, וזו כנסת ישראל, ונקראת מזבח. מה הטעם נקראת כן? משום שפאשר בני העולם אין מעשיהם כשרים, היא זוכחת אותם. זהו שכתוב (ויקרא כו) והכיתי אתכם אף [גם] אני, שהרי כל פלי הקרב של המלך נמסרו בידה. זהו שכתוב (שיר א) הנה מטתו שלשלמה ששים גברים סביב לה. ולכן הקדוש ברוך הוא נתן לישראל תורה שלמה לזכות בה לחיי עולם ולהנצל מדין אותו המזבח, מה שאין רשות לאיש אחר לקרב אליה.

ואם תאמר, הרי ראינו שמשנה קרב אליה שבעה ימים בהתחלה - בא ראה, כתוב (שיר א) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. הפסוק הזה נאמר על כנסת ישראל, כשהיא שורה בארץ הקדושה בכל אותם שבעה ימים כלם בשלמות. זהו שכתוב (ויקרא ח) שבעת ימים ימלא את ידכם, ולכן נקראים

תרין חולקין הדא הוא דכתיב (בראשית כה) ויעקב איש תם יושב אהלים רחמי ודינא ונסיב ההוא צדיק תרין חולקין ידיה הדא הוא דכתיב (דברי הימים א ה) נתנה בכרתו לבני יוסף ותרין חולקין דאבוי ונסיב פלא האי כ"ל ואמלי לההוא אתרא דאקרי ים. הדא הוא דכתיב, (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים.

האי מזבח העולה הוה גביה, הא (האי) תשע אמות לקבל תשעה דרגין דאיפא עד צדיק תשיעאה דכולא טוב ודאי. ואיהו כבגין אוצר רחבה מלמטה וקצרה מלמעלה הדא הוא דכתיב ויבן יי אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה. והאי מזבח עלאה היא אשתו דאדם דלעילא ובגין כן אקרי מזבח העולה כמה דאת אמר (יהושע ג) ארון הברית ודא כנסת ישראל ואקרי מזבח מאי טעמא אקרי הכי בגין דכד בני עלמא לא מכשרן עובדיהו איהי דבחא לון הדא הוא דכתיב (ויקרא כ"ו) והכתי אתכם אף אני. דהא כל מאני קרבא דמלפא בידיה אתמסרו הדא הוא דכתיב (שיר השירים ג) הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה. ובגין כן אורייתא שלימתא קדשא בריה הוא יתבה לון לישראל למזבי בה לחיי עלמא לאשתזבא מדינוי דההוא מזבח. מה דלית רשו לגברא אחרא לקרבא לגבה.

וכי תימא הא תמינא משה קריב לגבה שבעה יומין בקדמיתא, תא חזי כתיב (שיר השירים ב) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. האי קרא על כנסת ישראל אתמר פד איהי שרייא בארעא קדישא בכל אינון שבעה יומין פלהו בשלימו הדא הוא דכתיב (ויקרא ח) שבעת ימים ימלא את ידכם